

**2022 – DOSARELE PATRIMONIULUI (XCVIII): stigmatul „indisciplinei”
intelectuale! - Talmaciul, Talmudul? - supraviețuim în cușca diversității? -
învățătorul tuturor! - șahul corect politic?**

2022

Cum supraviețuim în cușca diversității?

Dosarele patrimoniului (XCVIII)

Anul rugăciunii și sfinților isihăști

Johannes Lebel

Localități aparținătoare de „Scaunul filial al Tâlmaciului”

Acum Cristoase, mântuitorul și învățătorul tuturor, Dăruiește Sibiului un magistrat atât de înțelept

1. Semețe 4. Pagube
2. Sărbătorile 5. Subiecte sacre
3. Femei 6. Puritate

Tălmaciul - „Talmud”?

Nu i se întâmplă nimic rău istoriei dacă e transformată într-o poveste pe care cineva chiar ar vrea s-o citească!

este șahul corect politic?

David McCulloch

Teoria „politically correct” poate fi mai bine percepută, rezumând o frumoasă istorioară de pe FB (facebook), despre problemele adaptării unei lecții contemporane de șah, în care doi competitori au în față cele două seturi de 16 piese, albe și negre. **Prima problemă:** cine mută primul: albul? De ce să mute albul și nu negrul? (negrii au fost mereu persecutați în istorie!), corect fiind să mute amândoi simultan, primii(!?). **A doua:** care este cea mai importantă piesă la șah(?): regele sau regina (o problemă fără soluție, simbol al inegalității între bărbați și femei!). **A treia:** piesa „nebunul” - are o denumire resimțită de toate persoanele cu dizabilități mentale, propunându-se „episcop” (în Anglia piesa este „bishop”) dar ar conduce la protestul reprezentanților cultelor; soluția ar fi „bufon” - măscăriciul care în evul mediu distra curtea regală. **A patra:** piesa regelui are o cruce pe coroană, aceasta putând ofensa unele culte; se propune scoaterea crucii de pe coroană. **A cincea:** existența unui singur rege/regine poate fi interpretată ca discriminare, fiind recomandată includerea în joc a minim doi regi albi /regine albe (negri/negre), știind că există familii cu doi tați sau două mame. **A șasea:** singura piesă animal este „calul”, respectarea drepturilor animalelor impunând schimbarea numelui în „avion” (calul sare peste alte piese). **A șaptea:** pionii care ajung pe ultima linie se pot schimba în regină; ipotetic pot exista pe tablă 9 regine și un singur rege, situație care duce la concluzia că **FEMEIA NU ESTE EGALA BĂRBATULUI!** **A opta:** poziția

de mat prin sacrificarea reginei, conduce evident la **DISCRIMINAREA FEMEII** și la imposibilitatea asigurării unei participări egale a femeii. Astfel, un joc de strategie legendar - supranumit regele jocurilor (în persană „shah” - rege), ale cărui origini se pierd în jumătatea primului mileniu (sec. III - VI, d.Hr.), ar trebui reinventat pentru a corespunde rigorilor unei „politici corecte”? Se vor schimba regulile șahului (?), sau urmărim logica povestioarei, atribuită lui Gabriel Purcăruș („**Corectopia. Cum supraviețuim în cușca diversității**”), despre care Andrei Pleșu susținea că «El a ales să gândească normal și și-a asumat riscul să nu gândească *trendy* și de a înfrunța **stigmatul „indiscipliniei” intelectuale**»? De altfel, în **Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025**, prin care Uniunea Europeană își propune „**O Uniune a egalității**”, conform art.8 din Tratatul privind funcționarea U.E.: „*În toate acțiunile sale, Uniunea urmărește să elimine inegalitățile și să promoveze egalitatea între bărbați și femei*”, președinta Ursula von der Leyen afirma „**Putem fi mândri de ceea ce am realizat până acum și ne putem fixa obiective ambițioase pentru viitor**”.

Obiectivul „**eliminării violenței și a stereotipurilor**” se bazează pe situații statistice clare: 33% din femeile din U.E. au fost victime ale violenței fizice și/sau sexuale, 22% din femeile din U.E. au fost victime ale violenței cauzate de un partener intim, 55% din femeile din U.E. au fost hărțuite sexual și circa 600.000 de femei și fete au fost mutilate genital în Europa, în timp ce 180.000 de fete sunt expuse acestui risc. Se știe că cea mai mare parte a victimelor traficului de persoane - în interior sau în exteriorul U.E. - sunt fete și femei, iar stereotipurile de gen sunt una din cauzele profunde ale inegalității de gen, afectând toate domeniile societății. Pentru schimbarea atitudinilor și combaterea stereotipurilor, Comisia U.E. va promova proiecte ce promovează egalitatea de gen în programul „**EUROPA CREATIVĂ**”, inclusiv prin inițiativa „**Muzica mișcă Europa**”.

În județul Sibiu, instituțiile publice importante sunt conduse de doamne, dezvoltarea durabilă având la bază conceptul „**istoria mișcă Sibiu**”, toate formele de cultură construind și deconstruind identități și relații sociale. În ultimele decenii s-au făcut pași importanți în descoperirea istoriei Transilvaniei, tinerii având posibilitatea de a se racorda la valorile trecutului.

Aici, ar trebui să cunoaștem adevărul afirmațiilor istoricului popular și publicistului **David McCullogh** (n.1933, laureat de două ori al premiului Pulitzer, al Premiului Național de Carte, etc): «**Nu i se întâmplă nimic rău istoriei dacă e transformată într-o poveste pe care cineva chiar ar vrea s-o citească**»; tot el susținea: „**pentru mine istoria ar trebui să fie o sursă de plăcere. Nu este doar o parte din responsabilitatea noastră civică. Pentru mine este o extindere a experienței de a fi în viață, exact așa cum este literatura, arta sau muzica**”. Iar istoria ținutului Sibiului ne rezervă încă multe surprize, mai mult sau mai puțin cunoscute. În lucrările monografice ale orașului Tâlmăciu (col. Gabriel Stroilă sau colectivul prof.Rodica Bobeș, Cezara Stratulat, ing. C-tin Barbu) descoperim o legendă atribuită preotului ev. **Johannes Lebel** (1490-1566), prezentată în lucrarea „**De oppido Thalmus carmen historicum**”. Istoriograful sas afirma că întemeierea Tâlmăciului ar fi fost făcută imediat după distrugerea Ierusalimului de către Titus, un grup de evrei bogați ajungând pe aceste meleaguri și convenind cu regele Decebal să le dăruiască un loc, la confluența râului Sadu cu Cibinul. Regele dac ar fi acceptat, având nevoie de sprijin financiar

pentru susținerea războaielor cu romanii. Noua așezare a primit numele de „**Talmud**” (în ebraică, „învățătură” sau „studiu”). Mult timp studiul religios s-a făcut oral, rabinii expunând legea, fără a avea lucrări scrise, prima tipărire a Talmudului fiind făcută la Veneția, între anii 1516-1549, de Daniel Bromberg (Anvers). Tradiția orală a păstrat două versiuni ale Talmudului: ierusalimic și babilonian, versiuni cu multe similitudini și mari diferențe. Trebuie precizat că studiul ciclului talmudic durează 5-6 ani, versiunea babiloniană fiind compusă din 6 „ordine”: **1. Seminte** (discuții despre timpul, cronologia și esența rugăciunilor, incluzând o vastă tematică din practica agriculturii; **2. Sărbătorile** - tratate ce cuprind aspecte specifice ale fiecărei sărbători, inclusiv Șabatul; **3. Femei** - tratate cu legile despre căsătorie și divorț, obligațiile părinților, educația copiilor și învățarea diferitelor meșteșuguri; **4. Pagube** - 10 tratate despre daunele materiale, sistemul de penalizare și amenzi, definind idolatria și chiar învățătura etică a autorilor Talmudului; **5. Subiecte sacre** - 11 tratate despre sacrificii, slujba în Templu, legile alimentației și sacrificarea rituală a animalelor; **6. Puritate** - 12 tratate dedicate exclusiv curățeniei rituale și a chestiunilor de impuritate personală. „**Cartea sfântă**” i-a inspirat pe evreii care au întemeiat așezarea, locul de răscruce devenind în scurt timp un important nod comercial, al sudului Transilvaniei. Poziția strategică ar fi fost apreciată de mulți negustori, existând un loc numit „**Armeni**” ce sugerează existența unei așezări armenesti, din unele surse existând aici chiar o episcopie armenescă. Chiar dacă prima atestare documentară a fost la 1318, Tălmaciul a devenit oraș abia la 18 aprilie 1989, păstrându-se versiunea unor istorici potrivit cărora numele localității este dat în amintirea unui trib peceneg. Rugăciunea pastorului Johannes Lebel - care a dat numele liceului tehnologic din oraș - este puțin cunoscută: «**Acum Cristoase, mântuitorul și învățătorul tuturor,**/ Dăruiește Sibiului un magistrat atât de înțelept,/ Care să poată apăra aceste locuri de la capătul lumii,/ Ca vreun necaz să nu poată lovi Provincia./ **Amin**». Știați că istoria orală consemnează că în perioada interbelică ținutul Tălmaciului era luat în calcul, pentru mutarea - pe aceste meleaguri - a capitalei României Mari?

Pe tabla de șah a istoriei, s-au mai păstrat planurile acestei „capitale”?

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2022-dosarele-patrimoniului-xcviii-stigmatul-indisciplinei-intelectuale-talmaciul-talmudul-supravietuim-in-cusca-diversitatii-Invatatorul-tutorul-sahul-corect-politic-162644.html>

În: Tribuna, 27 ianuarie 2022